

ואתם הדבקים

בירור בענין החושש של תקרובת ע"ז בפאורת שמקור שערן מחו"ל

גיליון מס' 3

המקצועית [חומר שמוגדר ע"י מומחים לבריאות כמסרטן רח"ל ואינו מאושר ע"י משרד הבריאות], תהליך הדורש כמה שעות עבודה ואף מס' ימים על מנת להגיע לתוצאות משביעות רצון. המומחיות הנ"ל תרמו את חומרי החלקה שהרכיבו בעצמן מתוך נסיון של שנים, והדריכו אותן כיצד להשתמש בחומרים אלו.

לאחר שהוברר הדבר, לקחה אחת מהנשים חלק מהשיער, חילקה אותו לשניים [על מנת שבעתיד יוכלו להשוות ביניהם], ועיבדה אותו עם מחליק שיער מקצועי כפי ההוראות במשך כמה ימים, וכך קיבל השיער ההודי מראה חלק, דק, מבריק יותר ורך.

לאחר שהשיער היה מוכן, הלך אחד האברכים עם השיער המעובד אל פאניות לבדוק את הבחנתם [נציין שהן העיבוד והן המבחנים שנעשו לפאניות הוסרטו]. הוא הדגיש בפני הפאניות שהוא חושש מאד לאיסור ע"ז בשיער, והוא מנסה לברר אם אין בשיער שהציג בפניהן חשש ע"ז. הפאניות טעו ואמרו שהשיער הוא מזרז אמריקה, והגדילה לעשות פאנית מפורסמת שהוכרזה מראש ע"י הרבנים כאישה יר"ש שאפשר לסמוך עליה באופן בטוח, הן מחמת היר"ש שלה, והן מחמת המומחיות הגדולה שלה בתחום כיון שהיא נקראת יצרנית, והיא הולכת בעצמה לברזיל לבחור שיער, שהכריזה בביטחון רב שהשיער הוא לא מעובד, איכותי מאד וברזילאי, ואין שום בעיה להשתמש בו, בשעה שהשיער היה מעובד ומהודו, דבר שגרם לרבנים להבין שא"א לסמוך כלל על הפאניות [ונוסיף ששמענו מפי ת"ח חשוב ביותר שאמר שבעבר הוא כבר ניסה כמה וכמה פאניות, וכולן נכשלו, ואפילו שהרב הנ"ל חתך קוקו אחד לשנים, היו פאניות שלא זיהו שמדובר על אותו קוקו, וסברו שכל חלק הגיע מארץ אחרת].

כאמור הסיבה לכך שהפאניות טעו היא כיון שלאחר תהליך ההשבחה בחומרים הנ"ל השיער דק וחלק, ולמרות זאת עדיין יכול להיות מורגש כשיער טבעי, וממילא גם שיער הודי שהינו אכן מלא יותר ועבה יותר¹, יכול להיות אחר העיבוד וההשבחה הנ"ל מבריק, דק ורך יותר, ואף אחד אינו יכול לזהות שהינו הודי ולא ברזילאי, וכפי שגם נאמר ונכתב ע"י מומחים מחו"ל.

1 נציין עוד שמחמת כן דוקא השיער ההודי מתאים ביותר לעבוד סוג של השבחה ועיבוד שכזה, כיון ששיער דק מאד או שיער של נשים מערביות, עובר היום 'פאנים' ו'צבע', ולכן נשבר מאוד מהר בתהליך העיבוד וע"י זה מאבדים כמות שיער נדיבה.

המשך בעמ' הבא <

המבחנים שנעשו לפאניות בליוי אחד מגדולי הדור שליט"א

בגליונות הקודמים הובאו מקורות רבים בענין מקורות השיער, וכן הובאו מעט מדברי המומחים הרבים שאומרים פה אחד שהשיער ההודי הוא רוב גדול של השיער בשוק. כמו כן הבאנו דברי מרן הגר"מ שטרנבוך שליט"א, שאפילו אם השיער ההודי היה מיעוט היה צריך לחשוש לו ע"פ דברי הר"ן, התבואות שור ואחרונים נוספים.

למעשה ההתעוררות המחודשת בשנים האחרונות החלה כאשר כמה נשים בארה"ב החליטו לבדוק לעומק את נושא הכשרות והמתחולל בשוק השיער, לאחר שהן נפגשו בתקלות של הכשרות המצויה. מסמך אחר מסמך, ראיון אחר ראיון הובילו למסקנה חמורה בהרבה ממה שחשבו עד אז - הן על המציאות בנעשה בהודו, והן בכמות השיער המגיע משם.

לאחר איסוף החומר, החליטו אותן נשים לבוא לארץ, בניסיון לחפש אחר רבנים מקשיבים שלא חששו מלהיכנס לנושא כל כך טעון ורגיש. ואכן הן נפגשו פה בארץ עם מספר מצומצם של רבנים כאשר החומר שהן אספו נגיש גם היום לכל מבקש. הרבנים, כאשר שמעו את הדברים, השתכנעו מאד מהדברים הברורים, אלא שכאן עמדו כנגדם הסוחרים והפאניות שהעלו כל תקופה טענה חדשה, ובלבד שפרנסתם לא תקופה.

לאחר איסוף החומר, החליטו אותן נשים לבוא לארץ, בניסיון לחפש אחר רבנים מקשיבים שלא חששו מלהיכנס לנושא כל כך טעון ורגיש. ואכן הן נפגשו פה בארץ עם מספר מצומצם של רבנים כאשר החומר שהן אספו נגיש גם היום לכל מבקש. הרבנים, כאשר שמעו את הדברים, השתכנעו מאד מהדברים הברורים, אלא שכאן עמדו כנגדם הסוחרים והפאניות שהעלו כל תקופה טענה חדשה, ובלבד שפרנסתם לא תקופה.

הטענה המרכזית ביותר שנשמעה בתוקף מפי הסוחרים והפאניות [ונשמעת עד היום מפי כמה אנשים שלא נכנסים לעובי

הענין] הייתה, שכאשר השיער אינו מעובד, אין שום בעיה לכל פאנית לזהות מהו מקור השיער, האם הוא מהודו או ממקום אחר - כיון שהשיער ההודי הינו עבה לעומת השיער הברזילאי שהינו דק ורך יותר, וכן מבריק וחלק יותר. ועל כן בקשו הרבנים שליט"א מאברכים שעסקו בעניין לבדוק אם טענת הסוחרים והפאניות צודקת אם לאו [למרות שמומחים רבים כבר כתבו שאין אפשרות לבדוק כלל את מקור השיער].

לשם כך הוחלט בעצה אחת עם אחד מגדולי הפוסקים [שהדריך את האברכים מה מותר ואיך מבחינה הלכתית] לעשות מבחן בפועל לפאניות. לצורך כך פנו האברכים למפעל בהודו שמכריז שכל סחורתו מגיעה מהטמפלים, ובקשו ממנו לשלוח להם קוקו של שערות באורך ארוך במיוחד. אחרי שהחבילה הגיעה, היא הובאה אל הגאון הנ"ל והוא ווידא שאכן השערות הגיעו משם, ושאכן ברור שמקורם מהודו.

במקביל נעשה בירור יסודי ע"י נשים אצל מומחיות גדולות מהארץ, מהו תהליך העיבוד וההשבחה של השיער המיועד לפאות. המומחיות טענו בנחרצות שמדובר בהחלקות שיער שנעשות ע"י חומרים טבעיים הכולל חומר הנקרא הקרטין וגם חומרים מסוכנים כמו ה'פורמלין' או 'פורמליד' בשפתו

עד כאן דיברנו על השיעור הכהה, אולם טענה נוספת שנשמעת פעמים רבות גם בפי יראים ושלמים, וגם בפי פאניות הנחשבות יר"ש מאד, היא על השיעור הבהיר. כידוע בהודו לא קיימים אנשים מקומיים בהירים, וכל שיעור בהיר מעל מספר 6 נדיר ביותר בהודו, וממילא אם השיעור אינו צבוע אלא מקורי אין שום בעייה לקנותו [שהרי אם הוא מהודו השיעור יהיה מעובד או צבוע].

גם פה הלכו האברכים והזמינו קוקו של שערות ממפעל שמצוהיר בריש גלי שכל המקורות שלו הם מהודו [חברת 'גרייט לענטס']. מפעל זה משתמש בטכניקה של 'אוסמוזה' ע"מ שהשיעור יהיה בהיר יותר [זה ע"י חומרים המסירים את הפיגמנטים של השיעור אבל משאירים את שכבת הקשקשת העוטפת את השיעור וכך השיעור הופך לבהיר, ועדיין נותר רושם של שיעור טבעי]. וגם כאן השיעור הבהיר הובא בפני אותנו ת"ח שכאמור הוא מגדולי הדור ומפוסקי ההלכה הבולטים שהסכים שוב לבחון את הפאניות.

"אני לא מאמינה שהם מקריבים... מישוהו פיברק את זה, הם לא מקריבים את השיעור. כולם מוכרים. לא מקריבים, אפילו אם זה בא מהודו הם לא מקריבים."

במקרה זה התוצאות של המבחן היו הפתעה גדולה בהרבה, ואפילו האברכים שביצעו אותה לא ציפו שהתשובות יהיו כ"כ תמוהות ומגוונות. כאשר פאניות הידועות בשוק כמומחיות ויר"ש, טעו ואמרו שהשיעור הוא טבעי ואינו מעובד, והוא מרוסיה או מארץ ישראל, סוחר אחר אמר שלדעתו השיעור מעובד ומקור השיעור הוא מסין, ורק פאנית אחת ידעה לומר שהשיעור הוא מעובד ולא שייך לדעת את מקורו.

מהי ההכרות של הפאניות עם השיעור ההודי

יש בנותן טעם לציין שכל הסוחרים והפאניות המומחיות שהצהירו בביטחון מלא שאפשר בקלות להבחין בין שער הודי לשער ברזילאי וכדומה, אחרי שנחקרו מעט אמרו בפה מלא שהם עצמם כמעט לא פגשו שער הודי, וכל ההיכרות שלהם עם השיעור ההודי הוא או שפעם בחיים שלהם ראו שיעור מסין ומסתמא זה אותו דבר, או שראו שיעור של אישה הודית (מחוברת לראשה), וזה לא היה יפה וכו'.

ומגדילים לעשות מספר סוחרים ופאניות שטוענים שהשיעור ההודי אינו ראוי כלל לפאות. אולם מיותר לציין שהדברים מוכחשים מאין סוף מקורות ברורים של חברות גדולות שמכריזות בפה מלא שמקור כל שערן הוא מהודו, וחברות אלו הן מהנחשבות ביותר בשוק, וכן ממסמכים רבים מאד בהם מוכח שהשיעור ההודי הינו משובח ביותר לפאות, מהמבחנים הנ"ל ששיעור הודי הוחלף לפאניות לשיעור רוסי או ברזילאי משובח, ומראיות רבות נוספות.

אמנם בטענות כאלו ואחרות הן ממשיכות לסחור בשערות באין מפריע, כאשר הציבור עדיין לא התעורר לדרוש יותר מזה מבחינת הכשרות ההלכתית.

מה דעת חלק מהפאניות הגדולות על האיסור בשיעור ההודי

כמו כן שמענו מכמה פאניות גדולות שסבורות שכל ענין החשש של תקרובת עבודה זרה בפאות אינו נכון, ומביעות דעה הלכתית בנושא חמור זה המנוגדת לדעתם של רוב גדו"י, דבר שכנראה עובר מפה לאוזן אצל הסוחרים והפאניות [כמובן שלא באנו לומר שכל הפאניות סבורות כן], ו'היטיב להסביר' אחד הסוחרים שהתבטא לאחרונה, שלא יתכן שהרבנים באמת סבורים שהשיעור ההודי אסור, אחרת לא היו נותנים למה שקורה בשוק השיעור לקרות.

להלן ציטוטים מתוך 3 פאניות שונות [מוקלט]:

"אני יודעת להגיד לך שבב"ד של ר' נסים קרליץ יוצאים מנקודת הנחה שאין בכלל בעיה כזו של כל הנושא הזה של עבודה זרה, הם היו מתירים הכל..."

"אני לא מאמינה שהם מקריבים... מישוהו פיברק את זה, הם לא מקריבים את השיעור. כולם מוכרים. לא מקריבים, אפילו אם זה בא מהודו הם לא מקריבים."

"גם מה שהיה לפני ארבע עשרה שנה זה שטויות. זה הכל בסדר, אי אפשר לבכות על מה שהיה, ואת רואה שזה עלה וירד באותו רגע... אני יודעת שזה הכל פוליטיקה, יש עוד אנשים שמעוניינים לעשות הכשרים על חשבון הכיס שלנו."

"למה אתה מבלבל את הראש"

וכבר בתשס"ד, כשנשאל מרן הגריש"א אם יש אפשרות לסמוך על סוחר שאומר שסחורתו מאוקראינה וכדו' הגיב על כך בחריפות, ואלו דבריו:

דברי מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל

בענין נאמנות הסוחרים

(מתוך שיעורו למס' חולין נח. מתאריך כב אייר תשס"ד)

שואל: אם זה בא מאוקרינה זה טוב?

הגרי"ש אלישיב: אין הכי נמי.

שואל: אלה שאומרים שזה מגיע מאוקרינה, זה טוב? הוא נאמן? הוא בעצמו יכול להגיד שזה מגיע מאוקרינה?

הגרי"ש אלישיב: "כבר הסברתי כמה פעמים היום, הסיפור הוא ככה. אם אחד מוכר בשר ואם יש טריפות שיגרום לו להפסיד הון רב, אז הדין הוא שיהודי נאמן להגיד שזה כשר וזה טרייף. אבל אצלנו [שיעור הודי] זה טרייף, לא כל אחד יגיד שהם אסור, חושבים שרק כמה רבנים אסור. עשרים שנה הוא מוכר את זה, עשרים שנה הוא השתמש עם זה, וואס דרייטס דו א קאפ [למה אתה מבלבלים את הראש]!!? **הוא חשוד בזה!** והוא עשיר גדול, הוא צריך לסגור את החנות שלו, אתה יכול לאסר לו? **אין לך נגיעה גדול מזה! איך אני יכול להאמין לו?**"

וכמה גדלו דברי חכמים, שגם היום חלק גדול מהטטוש שיש, מגיע משקרים של סוחרים וכדו' שחלקם יודעים את האמת לאמיתה בתחום של השיעור, אלא שאינם מסוגלים להודות בכך, או להודות בעצם האיסור שנחקק לדורות ע"י גדולי ישראל זצוק"ל, ע"מ שפרנסתם לא תקופח ואכמ"ל.

בגליונות הבאים נתחיל בעז"ה בבירור הסוגיא מהגמ' בע"ז עד ההלכה למעשה, עם מובאות ממסמכים שונים בענין, וכן בירור דעתם של גדולי ישראל זצוק"ל ושלטי"א.

כאמור ועל אף שאולי רבים עדיין אינם מאמינים לזה, ישנם רבים מגדולי ישראל שפוסקים שכל השערות מחו"ל אסורות בשימוש משום חשש תקרובת ע"ז, ואי אפשר לסמוך כלל על שום דבר אא"כ ראו ממש את הגז"ה [ויעידו על כך ההסכמות של רבים מפוסקי זמנינו בתחילת ספר 'ואתם הדבקים', ניתן לקבלו במייל המערכת], דבר שכאמור נכון להיום אין שום גוף שמפקח על כך, וגם אי אפשר לפקח על כך מבחינה מסחרית, וכבר ניסו כמה רבנים לעשות כן ולא עלתה בידם, וגם באופן פרטי הדבר נדיר מאד מאד.

ובימים אלו אשר הכלל והפרט עסוקים בעבודת אלול והתשובה, נהיה לפחות מהמסייעים לדבר מצוה, להפיץ נושא חמור זה למען כבוד שמים, ולמען לפחות לא תהיה שתיקה, עד יערה השם רוח טהרה ממרום, ונזכה בקרוב ל"ויאתיו כל לעבדך... ויזנחו את עצביהם... ויתנו לך כתר מלוכה".